

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
pol leta 8 L.
četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo
leto 35 L.
Na naročila brez
poslane naročnine
ne moremo ozir
Odgovorni uredi
Polde Kemperl

Goriška straža C. C. post.

Gorice
11 Gorice Michael
130 Bonvignone

GORIŠKA STRAŽA

sredo 14. oktobra 1925.

Leto VIII.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v na-
prel. List izdaja kon-
sorcij

«GORIŠKE STRAŽE»
Tisk Zadruga tiskarne
v Gorici, Riva Piazzu-
ta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole).

Naš cilj.

Boj za obvladanje ljudskih množic pred vojno je bil med raznimi idejnimi gibanji in organizacijami, ki so jih ta gibanja ustvarila, krščevit, toda tih. Tudi pred vojno so bili hudi socialni, gospodarsko-politični in kulturni boji. Vendar so bili ti boji za širšo javnost in posebno za podeželsko ljudstvo skoraj neopaženi. Vsa trdota in krčevitost strankarskih bojev sta bili znani samo neznatnim skupinam, ki so ta boj vodile. Ljudske množice so se teh bojev udeležile po največ ob volitvah. V vsem javnem življenju do vojne pri nas ni odločevalo organizirano ljudstvo, temveč samo takozvani voditelji. Naša dežela ni poznala do vojne ljudske politične organizacije in tudi ljudska kulturna organizacija je bila pred vojno komaj v povojih.

Posledice svetovne vojne.

Ljudske množice so v svetovni vojni spoznale, da so bile orodje višjih sil. Zaječale so v težkem trpljenju, pomanjkanju in v kruti sužnosti. V stiskah svetovne vojne ne so predvsem takoimenovani »ničji« stanovi prišli do prepričanja, da morajo postati lastni kovači svoje usode, spoznali so potrebo, da se morajo zanimati za javno življenje.

Nikdar ni bila med našim ljudstvom tako živa zavest po potrebi ljudske organizacije kot je danes. Po organizaciji sta zaželela kmet in delavec, v mladini je zavladovalo močno organizacijsko delovanje in pozdravili moramo tudi hotenje naše kmečke ženske mladine po organizaciji. Ti pojavi so za vsakega javnega delavca zelo razveseljivi.

Naše ljudstvo je zdravo.

Kakor drugod, tako se tudi med našim ljudstvom pojavlja ločitev po idejnih in načelnih smernicah. Tudi

med nami se ljudstvo organizira pod okriljem krščansko-socialnih, komunističnih in liberalnih idej. Razveseljivo dejstvo je, da se jedro našega delovnega ljudstva krepko in vstrajno drži krščanskih načel in krščanskega programa. Zakaj? Le v krščanskih ljudskih organizacijah vidi naše ljudstvo resno, pozitivno in vstrajno delo. Krščanske organizacije se mu ne hlinijo, ne hvalijo njegovih strasti in slabih strani, temveč jih stalno in z vsemi sredstvi bičajo. Ljudje spoznavajo, da le krščanske organizacije zahtevajo od njih velike moralne žrtve. Uvidevajo, da posveča krščanska organizacija vprašanju ljudske vzgoje največjo skrb in pozornost. Prepričani so, da se krščanske organizacije ne zadovoljijo z ljudmi, kakršni so, temveč da je vse njihovo delo posvečeno prepovedu ljudskih množic. Naše ljudstvo je zasluilo svoji notranjosti veliki cilj krščanskega gibanja v naši deželi: Nov rod hoče ostvariti to gibanje, rod značajnih, poštenih, kremenitih Slovencev in Hrvatov. Zato razume naše ljudstvo tudi boj naše organizacije in našega tiska proti plesom in drugim ljudskim strastem, proti nepoštenosti in egoizmu v združništvu, proti materijalističnemu veseljačenju. Tudi veliki del slovenske mladine je spoznal, da je njegovo mesto v krščanski organizaciji, ki zamožna edino pravilno urediti razmerje med obema spoloma. Ljudstvo je tudi spoznalo, da je vse delovanje nasprotnikov krščanskih organizacij in krščanskega socialnega gibanja v naši deželi razdirajoče in škodljivo. Vsi poizkusi naših nasprotnikov, da bi se zajedli v naše zdravo ljudstvo se bodo razblinili. Ljudje živijo od tradicije in zgodovine. Zgodovina našega ljudstva pa je krščanska in kar ima, ima od krščanstva.

Kaj se godi po svetu?

Kakšno je gospodarsko stanje v Rusiji, kakšna obeta biti njena gospodarska in naravno tudi politična bodočnost, so vprašanja, ki si jih je stavil že skoro gotovo vsak naš čitatelj. Odgovor, ki si ga je dajal, je bil pa zelo nesiguren in kamorkoli je naslovil svoje vprašanje, je dobil le redko povoljnija pojasnila. Priznati moramo brez ovinkov, da vlada sedaj v povojni dobi med zapadnimi narodi veliko nepoznanje razmer v mogočni vzhodni slovanski državi. Enako kakor pri nas v Evropi je v Ameriki. Pred kratkim so prinesli listi pismo nekega odličnega gospodarskega zastopnika Rusije, ki ga je poslal domov iz New Yorka.

Rusije ne poznajo.

»Z začudenjem sem spoznal,« piše odlični Rus, »veliko nevednost, ki vlada glede razmer v Zvezi sovjetskih republik v Zedinjenih državah. Zlasti se moramo čuditi, da še krogi, ki žele stopiti z nami v kupčijske zveze, popolnoma nič ne poznajo našega trga in naših gospodarskih razmer. Amerikanski trgovci nima o resničnem razvoju naše industrije, o naših gospodarskih načrtih in o naših socialnih prilikah nobenega pojma. Če jim pa povem, da je samo električna industrija porasla od leta 1916. že do leta

1921. za polovico in ko jim to dokazem s številkami, katere edine imajo tukaj veljavo, potem so vsi presenečeni.« V nadaljnjih svojih izjavanjih pa povdarja pisec omenjene lista, da se položaj hitro boljša in da amerikanski gospodarski krogi od dne do dne bolj uvidevajo, kako velikanskega pomena je zanje razvoj sovjetske Rusije.

Kaj pravi Leo Trocki?

Zanimivo in značilno je, kaj pravi k temu pismu znani boljševiški prvak Leo Trocki, ki vodi sedaj gospodarsko obnovo Rusije. »Ugotoviti moramo,« pravi, »da smo si znali mi priskrbeti boljših informacij. Zato nismo za hip dvomili, da mora priti v mišljenje trgovskih krogov do preokreta. Mi ne cenimo vrednosti številki nič manj kakor Amerikanci, zato smo od meseca do meseca, od leta do leta pazno sledili gospodarskemu življenju mogočne preokatlantske republike. Jasno nam je bilo, da mora od vojne povzročeni silni razmah proizvodnih sredstev in nezaslišani dostotek zlata končno prisiliti kapitalistične kroge, da si skušajo pridobiti zunanjih trgov in da bo postalo to vprašanje tako ogromno in nujno, kakor je zgodovina kapitalizma še ni videla. Tvorne sile, ki ostajajo neizrabljene in zlati zakladi, ki leže

v blagajnah kot mrtva ali napoln mrtva navlaka, se spremene iz vira moči v izvor šibkosti. Zato bodo amerikanski kapitalistični krogi kljub njihovemu strahu pred boljševizmom prisiljeni uvideti, da je zanje sovjetska Rusija najplodovitejša in najugodnejše tržišče.«

Rusija se obnavlja.

In res! Sovjetska Rusija dela z vsemi silami, da bi obnovila svoje gospodarsko življenje in utrdila na ta način tudi svojo politično moč v svetovni javnosti. Pri tem vporablja tuj kapital kolikor ga le more dobiti v roke. Zaveda se svoje nezmagljive, zdrave, gigantske sile in

se ne boji, da bi jo podjarmil tuj denar. Za prihodnje leto je določila n. pr. ruska vlada 900 milijonov zlatih rubljev za obnovo tovarov, predilnic in industrijskih podjetij. Na Dnjepru gradi velikansko električno centralo, ki bo stala po dosedanjih proračunih 130 milijonov rubljev. Za povzdigo železne industrije je določila 375 milijonov rubljev. Našteli bi lahko še mnogo pa-nog, katere se z vso neizrabljeno silo mladosti obnavljajo, toda naj za danes zadostuje. Naj nam bo že ta kratek opis v tiho tolažbo, da stopa veliki bratski ruski narod zopet z odločnim korakom v svetovni vrvež.

DNEVNE VESTI.

Začetek pouka na gimnaziji in komplementarni šoli v Gorici. Redni pouk prične v torek dne 20. oktobra t. l.

Šestdesetletnico

svojeja rojstva in tridesetletnico dušnega pastirstva praznuje v Batujah te dni več. g. župnik Ign. Leban. Njegovo ime pozna vsa dežela, njegovo dobro srce je znano naši mladini, njegova odločnost in radikalnost sta nam lahko vzor. Očetovsko skrbi za svojo faro, ki jo lahko prištevamo med eno najvzornejših na Goriškem. Potem krščanskih organizacij, ki jim je oče in podpornik, je prenovil ne le svojo župnijo, njegov vpliv je segel daleč naokrog. V njegovi osebi gledamo moža, ki ne pozna kompromisov, vedno hoče jasne in ravne poti, čeprav mora odstraniti nešteto ovir. Svojo odločnost pa združuje z otroško pohlevnostjo in pravo slovansko radodarnostjo. Njegovim slavilcem, ki se bodo te dni zbirali v Batujah, se pridružuje vsa naša krščanska javnost, zlasti naše krščanske organizacije in kliče jubilatno: »Bog Vas ohrani še mnogo let v blagor batujski župniji in našem rodu!«

Zalostna petletnica.

Zadnjo soboto 10. t. m. je minulo pet let, ko smo bili Slovenci pri plebiscitu na Koroškem poraženi. Nečastno smo zgubili svojo zibelko, očetnjava svojih dedov, Gosposvetsko polje, vojvodski prestol in Krnski grad, v čigar bližini spi kralj Matjaž s svojo vojsko. Zalostna je bila zato ta petletnica. Z bridkimi občutki, vendar s korajžnim upanjem so jo obhajali po celi Sloveniji. Skoro v vseh večjih krajih so se vršile primerne prireditve. Najbolj sta se postavila, kakor pritiče, Ljubljana in Maribor. Na nasprotni strani, zlasti v Celovcu, je bila obletnica bolj bahata in prekipevajoča. Toda naj pomnijo vsi nasilneži: Božji mlini me-ljejo počasi, toda gvišno.

Jugoslovanski romarji na Sv. gori.

Zadnjo nedeljo je bilo na Sveti gori okrog 400 romarjev iz Gorenjske, večinoma iz Gorij in blejske okolice. Prišli so v Gorico v nedeljo popoldne in so odšli potem na goro k našem svetišču. V ponedeljek predpoldne so se vračali v naše mesto ter se je njihov obisk opazil zlasti v severnem delu mesta. Nakupovali so po trgovinah razne potrebščine in si privoščili po gostilnah tudi našo dobro kapljico. S popoldanskim vlakom so se odpeljali proti severu. Bili so prav zadovoljni. Kakor čujemo, pride prihodnjo nedeljo zopet ve-

čja skupina jugoslovanskih romarjev — okrog 600 — obiskat naše staroslavno svetogorsko svetišče. Dobro došli!

Proti prostozidarjem.

O krvavih spopadih, ki so se pripetili pred par dnevi med fašisti in prostozidarji v Florenci, smo že poročali. Prefekt v Florenci je radi njih vpokojen in vodstvo fašja v pokrajini je izročeno znanemu fašistovskiemu glavarju Italo Balio. Toda vse kazni ne pomagajo: vzgledi vlečejo. Zadnjo nedeljo, po svečanem zborovanju, ki se je pečalo z »bitko za žito«, o katerem govorimo na drugem mestu, so številni fašisti vdrli v prostore frama-sonske lože na trgu del Gesù in tam po svoje gospodarili. Napravili so celo kres, katerega so morali priti gasiti rimski ognjegasci. Več oseb je bilo aretiranih. Name-ravan je bil tudi napad na sedež prostozidarjev v palači Giustiniani, ki pa je bil od oblasti še pravočasno preprečen. Radi teh dogodljajev se je gromovni tajnik Farinacci silno razgrel in je odstavil tajnika rimskega snopa. Svoj ukrep je podprl med drugim tudi z zunanjepolitičnim položajem, ki je zelo delikaten in ne prenese takih nastopov.

Čitateljem!

V današnji prilogi priobčujemo številke vojno-odškodninskih obveznic, ki so bile izžrebane pri prvih dveh žrebanjih za nagrade ali amortizacijo. Opozarjamo čitate-lje, da je bila pri žrebanju obveznic vedno izžrebana skupina 100 obveznic skupaj. To pomenja označba »od številke do številke«, ki smo jo postavili na vrh posameznih številčnih stolpcev. Vse obveznice, ki spadajo v dotično stotino, so izžrebane.

»Bitka za žito«.

V zadnjem času je zavzela kritic- latica o »bitki za žito« v našem gospodarskem življenju odlično mesto. Sam ministrski predsednik Mussolini je stopil na čelo tega gibanja. Zadnjo nedeljo se je vršilo v Rimu veliko zborovanje poljedelcev, zastopnikov raznih gospodarskih združenj in mnogih odličnih osebnosti, ki se je bavilo s tem vprašanjem. Po poročilih fašistovskih listov so bili vsi polni vselega upanja in pričakovanja. Kako tudi ne? Saj sta jim minister za narodno gospodarstvo Beluzzo in min. pred. Mussolini v živih besedah naslikala uspehe, ki morajo priti in so bili mnogi kmetovalci že za dosedaj dosežene uspehe odlikovani. Odlikovanja jim je izročil osebno g. Mussolini. Mi želimo

odkritosrčno, da bi rodilo započeto delo zaželjeni uspeh. Mizerija, do katere smo prijadrali, postaja že pogibelna in usodepolna. Bojimo se pa, da bomo ostali samo pri navdušenju. Življenske razmere so vsak dan težje, zemlje in roglički pa vsak dan lažji.

Ponesrečena komunistična stavka.

V Franciji je komunistična stranka že dalje časa sem pripravljala stavko proti vojni v Maroku. Zdaj jo je proglasila, pa je doživela po poročilih listov velik poraz. Večina delavstva se noče pokoriti ukazom, ki prihajajo iz tujine.

Svoje stališče napram imperialistični politiki evropskih velesil v raznih delih sveta smo že večkrat ostro označili, toda tudi nenarodno, nevezgajno, samo po materialnih dobičkih hlepečo komunistično politiko moramo obsoditi. Saj čuimo njeno škodljivo delo, žalibog, le preveč na lastnem telesu.

Med stavko je prišlo do krvavih spopadov in je bil v bližini Pariza neki komunist celo ubit. Aretiranih je bilo tudi nekaj italijanskih anarhistov.

Napad na rumunskega poslanika.

Listi poročajo, da je bil izvršen na rumunskega poslanika v Zofiji napad. Ko se je peljal po zofijskih ulicah s svojo ženo in nekaterimi znanci v avtomobilu, je bilo izstreljenih proti avtomobilu več strel, ki pa k sreči niso nikogar zadeli. Ali v nesrečni Bolgariji še ni bilo prelite dovolj krvi?

Kralj Aleksander obolel.

Jugoslovanski kralj Aleksander je obolel na influenci. Njegova bolezen sicer ni nevarna, vendar kralj ne sme zapustiti postelje. Obstoja upanje, da bo do 20. t. m., ko bo začel zborovati državni zbor, že okrevati. Bolezen ga je napadla v njegovi poletni vili v Topoli v bližini Beograda.

Pričetek pouka na tolminskem učiteljskišču.

Redni pouk na učiteljskišču v Tolmini začne v ponedeljek dne 19. oktobra. Dijaki se vnovič opozarjajo, da pravočasno vložijo prošnje za vpis na tajništvo učiteljskišča.

Ravnatelj.

Nobelova nagrada.

Alfred Nobel, sloviti švedski kemik in iznajditelj dinamita, se je rodil v Štokholmu l. 1833. Vse njegovo

življenje je bilo posvečeno znanstvenemu delu. Umrli je v San Remu l. 1896. V svoji oporoki je določil 44 milijonov zlatih frankov za fond iz čigar obresti naj se izplačujejo vsako leto nagrade osebam, ki so največ koristile človeštvu v fiziki, kemiji, medicini, slovstvu ali v prizadevanju za mir. Nadzorstvo nad razdeljevanjem nagrad ima švedska vlada. Od l. 1901. do lanskega leta so razdelili 117 nagrad. Iz fizike 26, iz kemije 21, iz medicine 21, iz slovstva 24, radi mirovni prizadevanj pa je dobilo nagrado 25 oseb. Največ nagrad dobe Nemci (25), za njimi Francozi. Italijani so dobili štiri. Izmed Slovanov sta dobila doslej nagrado 2 Poljaka in 2 Rusa. Med najbolj znanimi odlikovanci so: Röntgen (röntgenovi žarki), Curie (radij), Marconi (brezžični brzojav), Einstein (slovit fizik), Branting in Wilson (velika oznanjevalca občega miru), Kipling (znamenit angleški opisovalec indijskih pokrajin), Sienkiewicz (poljski romanopisec), Tagore (indijski pesnik), Nansen (raziskovalec in človekoljub). Letos je dobil nagrado Giovanni Papini, ki je napisal prekrasno »Storia del Cristo«.

Iz dežele generalov.

Povojna Grčija je postala plen različnih generalov, ki se žogajo z ministrskimi stolci. Revolucije so, kot na Portugalskem, nekaj navadnega. Pred kratkim je vodja republikancev general Papanastazios napadel po časopisih sedanjega ministrskega predsednika generala Pangalosa. Ko se je slednjemu zamajal stolec, je takoj proglasil v deželi obsedno stanje in predal svojo nasprotnika vojnemu sodišču. Ljudstvo pa plačuje te generale, da se med seboj pretepajo.

Dobro ga je dal.

K slovitemu zvezdoslovcu jezuitu Kircherju je prišel nekoč njegov prijatelj bogotajec. Učeni pater mu pokaže velik globus. Na prijateljevo začudeno prašanje, kdo ga je naredil, odvrne pater: »Sam se je, no, no, ponoči.« Brezverec že postaja nevoljen misleč, da se hoče z njim pater norčevati. Končno pa odgovori zvezdoslovec jezuit: »Torej nočeš verjeti, da je ta globus sam nastal. Da je pa zemeljska obla sama brez stvarnika nastala to pa veruješ.« Bogotajec je zamišljen odšel.

ravnine ob Dunavu silna človeška reka. Privalila se je z ruskih planjav, okršila carigradske zidove in bučala naprej, iščoč zemlje, kjer bi se razprostrla. Ustavila se je pod Karpati; nato je vnovič dvignila svoje valove in udrla na jugozapad. V krvavih bojih je strla Longobarde, pohodila Celejo, dospela na Savo. Longobardi so se umikali iz svojih dežel, zakaj strah in trepet sta šla pred novimi gospodarji. Slišalo se je, da jim ni števila: ves svet tam zadaj je bil njihov, prav do onod, kjer vstaja solnce iz črnih prepadov noči...

In ko so prekoračili Savo in so nadaljevali svojo pot, so videli sela prazna in zapuščena; glas o njihovi moči je otrebil deželo. In ustavljale so se trume, popravljale razdejana domovja, izbirale rodovitno zemljo in tesale orala iz gozdnih dreves. Druge pa so hitele dalje, zakaj pokrajina je bila izumrla in prostora je bilo v nji dovolj.

Ena teh čet je bila zelo majhna po številu: največ je brojila matorih starcev, žensk in otrok. Ki so sedeli na telegah, zapreženih z jakimi voli. Za telegami so se mukaje in beketaje gnetle črede goved in drobnice, nadzorovane po velikih, kosmatih psih. Ob vozovih so stopale redke straže, zadaj in spredaj pa sta žvenketala peš in na konjih dva voja mož in mladeničev, krepkih bojevnikov, oblečenih v platno in ovčje kožuhe, oboroženih s kopji, loki in težkimi hrastovimi bati. Nekateri so bili pokriti s klobuki,

Slovo.

Odšla sta te dni s Kostanjevice pri Gorici oba slovenska gg. patra, p. Romuald Ausser in p. Kerubin Begelj. Prvi gre v Jugoslavijo, drugi v Čikago v Ameriko. Ker sta oba gošpoda vršila z vso vneto dušno pastirstvo med Slovenci, bo njuna izguba tem hujša. Želimo jima obilo blagoslova božjega na novih mestih.

Najstarejši stavec.

To je 92-letni Američan Filip Cozghan. V tiskarni dela že 78 let. Pri enem listu je že 40 let Prava redkost.

Pozdravi iz tujine.

Slovenski fantje in moške, ki si služijo kruha pri gradnji cest na Solnograškem, pošiljajo srčne pozdrave vsem domačim in bralcem »Gorišek Straže«. — Andrej Likar, Polanc Janez, Velikonja Anton, Bratina Andrej, Krapež Anton, Krapež Alojzij in Čibej Janez; vsi iz Dol-Otlice.

Če ne eno, pa drugo.

Ko se je vrnil Štefan Radič iz Ženeve je izrazil željo, da bi postal ministerski podpredsednik. Kakor se zdi pa to Pašiču ne ugaša posebno. Zato ponujajo zdaj Radiču mesto hrvaškega bana.

Skrivnostni zločini.

V soboto okrog popoldneva je pretresla Gorico vznemirljiva vest: postajenačelnik na južnem kolozdvoru je postal žrtev zahrbtnega napada. Informirali smo se o zadevi na licu mesta in izvedeli sledeče: Pismonoša je prinesel nekaj po deti uri na postajo vsakdanjo dnevno pošto. Izročil jo je tajnici, ki jo je položila na mizo g. postajenačelnika. Med drugimi dopisi je bil tudi ovitek, naslovljen na goriškega postajenačelnika. Ker imamo v Gorici dve postaji in ni bilo v naslovu označeno ime, je gđ. tajnica še opozorila pismonošo, če je ta pošiljka v resnici namenjena za južno postajo. Po par besedah je pa vseeno sprejela pošto in jo položila, — kakor rečeno, — na postajenačelnikovo mizo. Postajenačelnika — imenuje se Del Grande — ob tistem času slučajno ni bilo v uradu. Ko se je pozneje vrnil v urad v spremstvu svojega namestnika g. Michelega, je začel pregledovati došlo po-

što in je rekel svojemu tovarišu, naj pogleda, kaj je v ovitku. ki je poleg že označenega naslova nosil še pripombo v italijanščini: »Meščena revija za kmetijstvo; tiskovna.« Ko je g. Michelig hvitel odpreti ovitek in je pretrgal vrvel, s katero je bil zavezan, je ta nenadoma razpočil z oglušnim treskom. V ovitku je bil »pekleni stroj«. Soba je bila v hipu napolnjena z dušičim dimom in ko so prihleteli prestrašeni uslužbenci v načelnikovo sobo, so našli svoja predstojnika nevarno ranjena. G. Del Grande je imel težko rano na čelu, g. Michelig je bil pa poškodovan na rokah in tudi po drugih delih telesa. Oba ranjenca so takoj prepeljali v bližnji sanatorij »Sv. Justa«, kjer so pa zdravniki takoj ugotovili, da rane niso smrtonovarne.

Kljub vsem naporom policije se do danes še ni dognalo, kdo je povzročitelj tega skrivnostnega zločina. Ovitek je bil odposlan iz Brescije, kakor je bilo razvideti iz poštnega pečata na pošiljki. Ker se pa v takih slučajih na kraj odposiljatve ne more veliko dati in ker je bil naslov brez imena, je izvor zločina prikrit s težko megljo. Najbrže gre za teroristična nasilja, ki koreninijo v sedanjem grozečem političnem stanju. To naše mnenje potrjuje še bolj dejstvo, da se je zgodil ravno v soboto v Bologniji sličen zločinski napad. Nekemu tamšnjemu znanemu zdravniku je prinesla pošta podoben ovitek, kakor ga je dobil goriški postajenačelnik. Pri odpiranju je nedolžno izgledajoči zavojček eksplodiral in zdravnika težko ranil. Kakor v Gorici tako tudi v Bologniji o zločincih ni nikakega sledu. Zaključujemo to žalostno pripoved z resnim svarilom: Nasilje ni rodilo še nikjer in nikoli blagoslovljenih sadov. Kdor z mečem okrog hodi, bo z mečem pokončan. Samo pravica in poštenje tvorita zdravo podlago za razvoj in življenje naroda.

Valuta.

Dne 13. oktobra si dobil:

za 100 franc. frankov	115 25 do 115 75 Lir
za 100 belg. frankov	112.— do 114.— Lir
za 100 švic. frankov	485.— do 489.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	74 50 do 75.— Lir
za 1 zlatno marko	5 85 do 6 00 Lir
za 100 dinarjev	44.— do 44 30 Lir
za 1 šterling	119.— do 119 40 Lir
za 1 dolar	25 00 do 25 05 Lir
Novci po 20 frankov	95.— do 99.— Lir
za 100 avst. kron	0 0355 do 0 0365 Lir

Vladimir Levstik:

Trdobj in Nisa.*

Pred dva tisoč leti je bil Rim prestolica sveta. Rimski oblastniki so vladali tudi našim zemljam in so v njih zgradili cvetoča mesta: Emono, ki je postala Ljubljana, Celejo, ki ji pravimo Celje, in Petovium, ki se zove Ptuj. Toda zgodilo se je, da so postavili rimski vojniki na gori Kalvariji tri lesene križe in so nanje pribili tri može; levega in desnega, ker sta bila razbojnika, srednjega, ker je rekel, da je Božji Sin in Kralj po večni Ljubezni... Tisti dan, ko je izkrvavel Krist na rimskem križu, se je začel konec svetovnega carstva.

Mogočna država je pokala od lastnega napuha, trohnela od krivice in razuzdanosti, rušila se pod navali divjih rodov. Preden je minilo pet sto let, je zastokal Rim pod peto svojih lastnih nekdanjih sužnjev.

Čas je bil podoben sodnjemu dnevu. Neznane dežele so postajale svojim ljudstvom pretesne in so jih bruhale na zapad. Karkoli je obrodilo rimsko gospodstvo v podjarmljenih krajih, je izginilo. Našo zemljo so zaporedoma pustošili krivolčni Huni, Germani, Ostrogotje in Longobardi.

Za ledji teh pa je preplavljala

Iz knjige »Deček brez imena in druge zgodbe za mlade čitatelje«, ki je letos izšla v založbi »Tiskovne zadruga« v Ljubljani.

drugi z uplenjenimi grškimi in longobardskimi šlemi; ta je nosil kovinast ščit, oni lesenega, prevlečenega z volovsko kožo. Svetlorjavi lasje so jim vihrali v pomladnem vetru, sokolje oči so bistro pazile na vse strani.

To so bili junaki, pod nogami katerih se je tresel svet. — Bili so naši pradedje...

Na čelu sprednjega voja ni jezdil izkušeni sivec, kakor je veleval javni običaj, nego lep, drzen vojniki, mladenič jedva osemnajstih let, a silne postave in neustrašnega pogleda. Na glavi je imel svetlo bronasto čelado, ob stegnu mu je brenketal širok meč, preko pleč in golih prsi, pokritih s še nezaceljenimi ranami, mu je viselo na jermenu dolgo kopje. Beli šarec je ponosno prhal pod njim, kakor bi se zavedal, da nosi glavarja.

Črne šume so zibale svoje vrhove ob starodavni rimljanski cesti in bučale z glasom tromb in bojnih rogov: Naprej! Vse naprej!... Zakaj tam spredaj je moralo biti morje...

Več dni so bili na pohodu. In nikoder boja. Nikjer žive duše. Le tu in tam se je dimilo pogorišče vasi, ki so jo Longobardi zapalili pred svojim odhodom; le kod pa kod je trohnel za potjo mrlič.

Solnce je prestopilo vrh neba. In mladi jezdec se je obrnil k srepostemu starcu, ki je jahal molče ob njegovi strani.

»Morana se je pod Celejo napila krvi do sitega,« je rekel z zvonkim

glasom. »Kar nas je ostalo, učakamo vsi pokojnih dni. Nocoj ali jutri dospemo na obalo. Da bi že prišli!«

»Dažbog nam kaže pot,« je zamrmral stavec in pogledal v solnce. »Jutri ga uvidiš, kako se koplje v morskih valovih.«

»Nikoli še nisem gledal morja,« je zamišljeno vzdihnil mladi vojniki. »Kakšno je morje, Gorazd?«

»Višnovo kakor nebo, a sveti se lepše. In široko kakor nebo: od jutra do večerne strani, od poldne do polnoči. V nebo ne zletiš, a po morju ploveš z brodom in jadrom kakor ptič pod oblaki. Na morju je sreča, bogastvo in moč.«

V tem pomenku je zmotil vojniki preplašen ženski vik. Mladi Sloven se je nagnil na konju, prislunil ter naglo pograbil lok in dve ostri puščici. Iz gozda je vpilo na pomoč. Kakor bi trenil, je pognal konja med smreke. Nekaj jezdecev se je spustilo za njim.

Na majhni ravnici je uzrl črnolaso deklico svojih let. Bila je oblečena v volneno haljo, raztrgano od gozdnega trnja in blatno od dolge poti. Izvijala se je trem razbojnikom in obupno branila majhen sveženj, ki ga je držala v rokah.

Mladi vojniki je po bliskovito priložil strelico k loku. Struna je zabrnela in prvi razbojnik je pal s predrimi prsi v zeleni mah. Drugi je dobil puščico v grlo. Tretji je ušel. Mladenič je obrnil konja k devotki.

(Konec prih.)

Grozna železniška nesreča.

V Kalabriji so imeli v zadnjem času hude nalive. V noči od 9. na 10. oktober se je vtrgal oblak. Vsled grozne poplave je bil odnešen most v bližini Rocella na obrežni železniški progi Catanzaro — Reggio di Calabria. Še predno so pa čuvaji opazili nesrečo, je privozil iz Catanzaro osebni vlak, ki v temi — bilo je okrog 9 ure zvečer — ni opazil nevarnosti. Mesto čez most, ki ga v tistem trenutku že ni bilo več, je zavozil vlak v narasle valove reke Pouze, ki se blizu tam

zliha v morje. Lokomotiva in vagon 2 razreda sta tresčila v valovje, drugi vagon je obvisel na 14 m visokem nasipu kot nad prepadom. V reko padli železniški voz je narasla voda zanesla kakih 50 metrov daleč v morje. 15 oseb je pri tej grozni nesreči našlo smrt, 17 jih je pa več ali manj težko ranjenih. Ker sta skoro istočasno bila odnešena še dva druga mostova, ni bilo moč goče priti ponesrečencem na pomoč. Na mestu nesreče so se odigrali mozeg pretresujoči prizori. Škoda je ogromna.

Kaj je novega na deželi?**Vrtojba.**

V nedeljo smo pokopali vdovo Magdaleno Frletič rojeno Jug, v 68. letu starosti. Blaga pokojnica je bila mati obilne družine, katero je preskrbela z dušnim in posvetnim blagoslovom. Bila je ugledna mati, ki je prihajala vsak dan k sv. maši, dokler je ni dolga bolezen priklenila na bolniško posteljo. V svoji dolgotrajni boleznini je bila večkrat deželna milosti sv. obhajila in tudi dan pred svojo smrtjo. Tiho in mirno je preživela kot gospodinja in mati v krogu svojih otrok svoje življenje posvečeno delu in molitvi. Tiha in lahka je bila tudi ločitev iz te doline solz, ker je vže prej poravnala vsa svoja pota. Blagi pokojnici večni mir!

Brje.

Odbor »Br. in pev. društva« z Brji, se najsrčneje zahvaljuje društvu »Mladina« iz Št. Petra za tako lepo uspelo prednašanje kupletov. Nadalje Prosvetnemu društvu iz Rihemberka, za krasno proizvajani pevski točki predvsem tudi g. Valenčiču za požrtvovalni trud z našim pevskim zborom, ter tamburaškemu krožku iz Sela. Bog povrni!

Spodnja Idrija.

Čas je, da se tudi iz naše fare kaj oglasimo v »Goriški Straži«. Tozrej novice lepo po vrsti. Najprvo vojaške vaje. Skozi cel mesec september smo imeli tu dva regimenta vojakov. O škodi, ki smo jo vtrpeli po poljih ne bomo veliko pisali, povemo samo, da nam je bila zelo skromno povrnjena. Prizadevi so se potom tuk. Kmet. in del. zveze obrnili za posredovanje v Gorico na tajništvo Kmet. in del. zveze. Vaščane pa je vojaška godba razveseljevala sleherni večer s »plac = muziko«. V ljudski šoli, kjer je bilo nastanjen polkovno poveljstvo so častniki priredili ples. Mi smo ga le iz daleka opazovali, ker nismo bili vabljeni. Kakor vedno, so tudi o tej priliki naša vrla dekleta pokazala svoj značaj. Konec septembra t. l. nas je zapustil naš nad vse priljubljeni nadučitelj g. Matej Mikuz ter odšel s svojo soprogo g.o. Maro, ki je tudi poučevala na naši šoli, na svoje novo mesto na Col nad Vipavo kamor je bil premeščen. Gospod učitelj! Prifarci Vam ob slovesu kličemo z globoko hvaležnostjo. Bog blagoslovi Vaše delo na polju izobrazbe tudi na novem mestu, kajti bili ste našim otrokom kot skrben voditelj in oče, za katerih izobrazbo ste se tako zelo trudil in žrtvoval. Bridko Vas bomo pogrešali. Bog živi Vas in Vašo cenjeno gospo soprogo! Ohranili Vas bomo pri fari v najlepšem spominu. — Pri nas bodo v bodoče poučevale našo šolsko mladino znane gospodične učiteljice iz Idrije: Kogejeva, Blodekova in Hočevarjeva. V Gorenji Kanomlji pa je nameščen g. učitelj Hvala in še en italijanski gospod.

Tukajšnja »Katol. prosveta« je priredila 3. in 4. oktobra češko nar. igro v 10 slikah, katero je v sloven. jeziku prevel Iv. Kanduč. Kljub temu da je igra zelo težka, ker zahteva toliko prememb. je bila precej dobro izpeljana, le da so bile

mestoma ženske nekoliko pretihte v svojih govorih. Občinstvo je pazno sledilo izvajanjem do konca, dasi je trajala predstava nad 3 ure. »Katoliška prosveta« sme pač s ponosom zreti na svoje lepe uspehe.

Orehovlje.

V četrtek dne 8. t. m. je umrl previden s sv. zakramenti g. Alojzij Silič v najlepši moški dobi 35 let, zapuščajoč potrto in žalujočo soprogo s tremi nedoraslimi otroci, od katerih najstarejši šteje komaj 6 let. Da je bil ranjki visoko spoštovan in priljubljen, je pokazal pogreb, katerega se je udeležilo mnogo od vseh strani prihitelega občinstva. Kot zastopnik zavarovalnice »Fondaria« je bil znan po vseh okoliških vaseh. Težko ga bomo zlasti mi Orehovci pogrešali, ker nam je bil vedno v pomoč, bodisi z nasveti ali z dejanjem, zlasti pri boleznih goveje živine, ker si je z čitanjem raznih gospodarskih knjig pridobil obilo tozadevnega znanja. Tudi v našem »Prosvetnem društvu« je njegova smrt pustila vrzel, ki se bo težko vzpopolnila. Prvi je bil po vojni, ki je naše društvo obnovil, bil je tudi njega predsednik, dokler mu ni neizprosna bolezen, katero si je nakopal že v vojni — popolnoma izčrpala moči. — Pokojnik je bil vnet katoliški značaj, katerega spomin nas bo v bodočem delovanju vstrajno krepil. Ti, dragi Alojze, pa spavaj mirno v Gospodu! Potrži družini naše najiskrenejše sožalje!

Log pod Mangartom.

Čas je, da se tudi mi oglasimo v »Gor. Straži«, ki je najbolj razširjen list v naših krajih. Vendar tudi danes nimamo mnogo poročati. Povedati moramo edino le to, da se je začelo pri ans v zadnjih časih vzbujati veliko zanimanje za kulturni napredek. In sicer edino le med ženstvom, ki se ne boji mrzlih sap jesenskih dni in se dramatično kljub bližajoči se zaspami zimi. Tako se je zbralo v nedeljo 11. t. m. v društvu ni sobi večje število žensk, ki so ustanovile dekliški krožek, kateri naj bi jim prinesel mnogo koristnega in za življenje potrebnega. Bog daj, da bi se vzbudilo pravo zanimanje za prosveto in napredek tudi med našim moštvo!

Gorenjopolje.

V nedeljo popoldne so pokopali 22-letno Ivano Gabrijelčič iz Anho vega. Bila je iz ugledne rodbine in vzor krščanske mladenke vsem svojim tovarišicam, kar je pričala veličanska udeležba ljudi pri pogrebu. Pogrebne obrede sta izvršila preč. gg. Bregant in Mežan. Pokoj njeni duši!

Sežana.

Na trgu v Sežani je bilo 12. t. m. na prodaj 2003 glav živine, kar znači, da trgi v Sežani prav dobro napredujejo. Goveja živina, katere je bilo 742 glav, je imela eno od 450 do 470 L stot. žive teže, teleta po 700 L stot., konji boljše pasme do 5000 L glava, prašički 6—8 tedenski od 50—80 L glava. Prihodnji tržni dan (sejm) se bo vršil 22. oktobra t. l. Železniške in avtomobilske zveze na vse strani bodisi v ali iz Sežane ugodne.

Vrabče.

Po skoraj dve letnem čakanju se nam je posrečilo, da smo, kljub vsemu pomanjkanju duhovnikov vendar dobili novega dušnega pastirja v osebi č. g. Jožefa Likarja. Dne 29. 9. smo z veseljem sprejeli novega gospoda. Da smo farani z veseljem pričakovali prihoda duš. pastirja, so pričali slavoloki v Vrabčah, Jakobcah in Tabru. V to svrhu nam je največ pripomogel g. župan Ivan Jelenčič kateremu gre iskrena hvala. Novega gospoda pa Bog živi mnoga leta in Vsemogočni naj blagoslovi njegove nauke in dela, da bodo rodila obilo uspeha. Faran.

Vipolže.

Slučajno sem se nahajal v nedeljo pri sv. maši v Vipolzah. Toda, glej, kaj se vse dogaja v hiši božji. Kakor vstopiš v cerkev, vidiš gručo fantov, ki imajo posebno nalogo, da delajo vsakemu ob vstopu v cerkev opazko. Ves čas sv. maše pa se pogovarjajo glasno, posmehujejo, pehajo; tudi nesramno govorjenje slišiš. Vse to se dogaja v hiši božji. Vprašamo vas, fantje, ali ni več družega veselja na tem svetu, kakor uganjati same neumnosti? Kličemo vam: ustanovite si raje društvo, čitajte knjige, časopise, ki vam bodo v poduk, in videli boste, da se niste pravilno ravnali. Koliko prosvetnih prireditev je še bilo v Brdih, vipolških fantov še ni bilo videti, da bi nastopali. Oglejte si malo vaše bližnje sosede, in videli boste, da znajo drugače nastopati — ne na tak način, ki pohujšuje mladino in daje vsakemu slab zgled. Radi tega očitanja se vam ni treba jeziti, ampak bodite zadovoljni, da se bodete za naprej znali ravnati.

Eden, ki je to videl in slišal.

Grahovo ob Bači.

Vse, kar je najbolj našega, se poslavljaja od nas. V pondeljek nas je zapustila voditeljica naše dvorazrednice gospodična Marica Perin. Med nami je delovala sedemnajst let. Cel rod je izšel iz njene šole. Take učne moči še nismo imeli na Grahovem. To moramo odkrito priznati v imenu naših staršev, ki niso še nobenemu s tako lahkimi srcem zaupali svojih otrok, to moramo izjaviti v imenu dijakov naše vasi, ki so pri njej zadobili temeljito osnovno šolo in ki jih je pogosto še posebej pripravljala za nadaljno izobrazbo, to moramo hvaležno povedati vsi njeni učenci, ki smo danes raztreseni v raznih starih domovih doma in izven domačije. Pogosto je morala nadomeščati tudi kateheta. Ganljivo je bilo, ko so letos pristopili k mizi Gospodovi prvoobhajanci, ki jih je bila ona pripravila za ta najlepši mladinski dan. Takrat še nismo vedeli, da nam je to pripravila za slovo. Za njo romajo naša iskrena voščila, da bi imela v svojem novem domovanju še več sreče, zadovoljnosti in miru, v naših srcih ji ostane trajna hvaležnost, v zgodovini naše občine pa neminljiv spomin. Za njeno sedemnajstletno naporno prosvetno delo pri nas je bilo le slabotno priznanje, ko smo jo pospremili v pondeljek popoldne na domačo postajo in ji ob navzočnosti šolske mladine med cvetjem in petjem in s solzami v očeh izročili zadnji pozdrav. Od takega, ki je toliko let in tudi v najtežjih dneh zvesto vztrajal pri nas, se ne ločimo radi. Če nas mora morebiti gospodična zapustiti prav radi svoje zvestobe do nas, si s tem naši naprej postavljene ne bodo pridobili naših src. Neki tolminski pisatelj je zapisal, da »ljubezen je močen ogenj; vse vodé ga ne pogase. Niti kri ne. Zvesta je ljubezen kakor grob. In grob je neumrljiv.«

Smrtno se je ponesrečil dne 30. septembra devetindvajsetletni mladenič Anton Hvala iz Zarakovca h. št. 2. Bil je zaposlen v Knežkih grapah pri nekem lesnem podjetju.

Na strmi skali mu je spodrsnilo in padel je 12 m globoko. Pokojnica so pogrebli dne 3. oktobra Podmelcem. Večni mir njegovi duši, preostalim pa naše sožalje!

Trnovo pri Kobaridu.

Dekliški krožek je vprizoril dne 27. t. m. veseloigro »Zgubljeni raj«. Naš vrli krožek je igro dobro pogodil in s tem pokazal vztrajno delo na dramatičnem polju. Prosvetno društvo se iskreno zahvaljuje vsem, ki so sodelovali in vsem sosednim bratskim društvom za obilen obisk. Igra nudi polno lepega užitka našim dekletom, čeprav je malo težka za podeželske odrede; kljub temu pa je priporočljiva vsem dekliškim krožkom. Bog živil!

Novice s Pivke.

Tudi nesreče pri nas ne počivajo. V bolnišnici se nahaja kar 5 oseb, ki so se pred kratkim ponesrečile.

Dne 1. septembra se je nekemu tovornemu avtomobilu utrgala zavora, med tem ko je vozil po Žuškovem klancu. Dirjal je vsled tega z največjo naglico proti Postojni. Med potjo je zadel ob Jožefa Simšiča in mu zlomil nogo.

Dne 29. septembra je kmalu povozil drugi tovorni avto Franca Gorupa, ki se je vračal s kolesom proti Zalogu. Na križišču pred hišo Franca Kutina ga je avto vrgl ob tla in ga tiral par metrov po cesti. Le prisotnosti duha šoferja se je zahvaliti, da se ni zgodila večja nesreča.

Dne 5. oktobra so pripeljali iz Razdrtega 7 letnega dečka Franca Bobeka, kateremu je šlo čez glavo kolo luksusa avtomobila med tem ko se je igral na cesti. Izbilo mu je vse zobe, levo oko in mu povzročilo druge poškodbe. Vendar je upanje da bo ozdravil.

Dne 7. oktobra je padel s kolesa vojak Mruzietti Franc in se hudo poškodoval po obrazu.

Dne 22. septembra se je ponesrečil Mlečkar Jakob iz Ostrožnega brda, med tem ko je tekkel po gozdu. Stopil je vsled nepredvidnosti v neko razpoklino in si zlomil nogo.

Vsi zgoraj navedeni so v kratkem ozdravljivi, razen dečka Franca Bobeka, ki bo moral biti več časa v bolnišnici.

Idrijske novice.**Novi naslovi**

idrijskega učiteljstva, katero je letos predstavljeno so: G.čna Bloudek Zdenka, Spodnja Idrija; g.a Budal Zadlog; g.čna Jež Zinka, Medvedje brdo; g.čna Kogej Leopoldina, Sp. Idrija; g.čna Kos Leopoldina, Vojško; g.čna Krapš Zdenka, Stopnik; g.čna Novak Leopoldina, Zavratac; g.čna Petrič Ida, Zadlog; g.čna Rejic Frančiška, Zavratac; g.a Rupnik Tončka, Reka.

Novo nastavljene

G.čna Klemenčič Marija, Jagersče; g.čna Hvala Antonija, Krnice pri Jagersčah.

Dr. Hugo Alacevich

dosedanji idrijski podprefekt, je, kakor se sliši, odšel na dopust, iz katerega se menda ne povrne več nazaj na svoje mesto. Začasno ga nadomestuje g. dr. Adolf Fabioli.

Pozor!

Naša zavarovalnica

'L'UNION'

— Gorica —

se je preselila s svojim uradom

v Via Barzellini št. 2 I nadstropje.

Otroški vrtec.

Pred dvema tedni smo brali po celem mestu na lepkih, ki so bili izdani od tukajšnjega prefekturnega komisarja za občinske posle slavošpev v čast tukajšnjim uršulinkam (v resnici so pa frančiškanke), katere nam poitalijančujejo naše otroke. Napram redu samemu ne bi imeli nič pripomniti, a frančiškanke so same Italijanke. Kaj bodo naučile naše otroke, ko ne razumejo otrok, a otroci ne razumejo njih? Zakaj se ne skrbi, da bi prišle na ta zavod tudi Slovenke, katerih gotovo ne manjka v Julijski Krajini. No, pa saj smo jih imeli dolgo let, a so morale oditi, ker jim vlada ni hotela dati ital. državljanstva.

GOSPODARSTVO.

Briške suhe češplje.

V oktobri številki »Gospodarskega lista« sem podpisani priobčil članek o briških suhih češpljah. V članku sem prišel do zaključka, da morajo danes kmetovalci seči po samopomoči, ako si hočejo pomagati in si zagotoviti, da ne bo več tako nesrečnih let, kot je letošnje. Kmetovalcem, proizvajalcem suhih češpelj sem svetoval, naj si ustanove zadrugo, ki bo sama vnovčevala suhe češplje.

Za nedeljo, dne 11. oktobra je bil sklican v Vipolže pod okriljem Zadrugne zveze v Gorici sestanek prizadetih kmetovalcev. Sestanka se je udeležilo precejšnje število kmetovalcev iz Medane, Vipolže, Cerovega, Kozane, Šmartnega in tudi drugih krajev. V imenu Zadrugne zveze v Gorici sem se udeležil sestanka podpisani, Urad za kmetijski potovalni pouk v Gorici pa je zastopal g. dr. Vallig, ki kaže zelo mnogo razumevanja za pravo kmetijsko organizacijo.

Na sestanku, katerega sem vodil podpisani, so bile povdarjene predvsem sledeče misli:

1. Kmetovalci, proizvajalci suhih češpelj, naj se združijo v zadrugo, nasproti kateri naj se obvežejo, da ji bodo oddali ves svoj pridelek suhih češpelj, tako, da bo zadruga neomejena gospodarica čez to blago in se ji ne bo batil nikakšne konkurence od nobene strani.

Ako bi to kmetje napravili in se tega tudi držali, bi imela zadruga monopol nad suhih češpljami. Spretnim vodstvom bi našla še druge trge že poleg obstoječih, bi poznala trg in bi tudi kmetovalcem svetovala ali naj lupijo in sušijo ali ne, in po kakšni ceni smejo plačevati sveže češplje. Ako bi že letos imeli zadrugo, ki bi dajala take nasvete, ne bi kmetovalci plačevali svežih češpelj tudi po 2.—L za kg, tako da jih stanejo suhe češplje najmanj 14.—L za kg. Rešiti zgube te kmetovalce bo letos nemogoče.

2. Zadruga bi poskrbela za obratna sredstva onim kmetovalcem, ki nimajo dovolj lastnega kapitala in so si ga letos morali izposoditi pri trgovcih s suhih češpljami. Podpisani sem izračunal, da so si kmetovalci izposodili za češplje približno 700.000 L, večinoma ne pri naših posojilnicah, temveč pri bankah, največ pa pri trgovcih s češpljami.

3. V bodočem razvoju pa se ne bi zadruga smela pečati samo s kupčijo suhih češpelj, temveč tudi z oddajo drugega sadja, predvsem pa črešenj.

Zbrani kmetovalci so izvajanja vzeli z odobravanjem na znanje in so se vsi takoj izrekli za ustanovitev zadruge. Mnogo jih je tudi takoj pristopilo k zadrugi in so na listu mesta podpisali pristopnico. Zadruga se bo imenovala »Sadjarska zadruga za Brda«, zaenkrat ima svoj sedež v Vipolzah, pozneje bi morala imeti sedež v Gorici, po družnico pa v Krmini.

In kaj sedaj? Najprej je potrebno, da se vsi lupilci in sušilci češpelj upišejo v zadrugo ter podpišejo pristopnico.

Telefon.

Ob priliki prvega obiska g. prefekta Riccia iz Vidma v Idriji so bile razne deputacije sprejete v avdijenci. Med njimi se je nahajala tudi deputacija trgovcev, kateri so bili vsi zainteresirani na tem, da bi se v Idrijo napeljal telefon, ki je neobhodno potreben za naše mesto. G. prefekt se je zavzel za zadevo in par dni po njegovem odhodu smo poročali, da bode telefon sigurno napeljan do meseca avgusta. Avgust je prišel in odšel, telefona pa vse eno nimamo in morda bo prešel še kakšen mesec, mogoče tudi leto in ga ne bomo še imeli, kakor tudi nimamo železnice, dasiravno se nam obljublja že 50 let.

Ako se proizvajalci češpelj požurijo in takoj pristopijo k zadrugi, bodo uspehi vidni že letos. Ako bo zadruga letos odposlala v inozemstvo samo 50 zaboječkov češpelj, bo cena gotovo zrastle, ker trgovci bodo začeli s konkurenco in bo izginil oni zastoj, ki je trenutno.

Briči, pokažite, da hočete sami sebi dobro. Ako boste disciplinirani, boste sami svoji gospodarji, drugače se pa boste nahajali še večkrat v takih razmerah kot letos, ko bo marsikdo trpel občutno zgubo.

inž. Josip Rustja.

Sladkor za pitanje čebel.

»Slovenska čebelarica zadruga« v Gorici, Via S. Giovanni št. 6 I. se je potrudila, da bi dobili letos čebelarji neobdačen sladkor za pitanje čebel, ki bi bil par lir ceneji od navadnega. Ker je iskrica upanja, da se to doseže, vabimo čebelarje, naj takoj prijavijo zadrugi, koliko sladkorja želijo in število panjev, ki jih bodo pitali. Prijave so obvezne. Za vsak prijavljen kg sladkorja naj se pošlje 2 liri na račun.

Prva zadruga žganjekuha.

v naših krajih je gotovo ona v Dornbergu. Z obratovanjem je pričela v letošnjem februarju in je pridelala nad 80 hl žganja tropinovca. Nova letina, ki prične s prvim novembrom obeta presežati prošlo. Zadruga ima svoj delokrog čez širošo okolico. Kakor je pristno vino izrinilo razna spačena vina, tako izpodriva pristni (tudi zdravilni) tropinovec razna smrdeča lažižganja, to kaže popolna razprodaja pridelka, vrsta trgovcev z žganjem in njihov stalne naročbe! — Kdor si želi ogle dati moderno žgalno napravo ima tu priliko. Opozorjamo na oglas v »Straži«!

Važno za vinogradnike!

Oskrbništvo posestev bar. Teufelbach-ova v Vipolzah naznanja, da je uredilo popoln obrat za žganjekuho od najnižjih do najvišjih stopinj alkohola. Po 25. X. se sprejema vsaka množina zdravih tropin od 5 q naprej pod jako ugodnimi pogoji. Tostvarne priglasitve se lahko podajajo v oskrbn. pisarni v Vipolzah od 9. ure predpoldne do poldneva, kjer se dobe tudi najtančnejši pogoji.

Razstava

goveje živine belanske in žrebet kobarške pasme v Kobaridu 16. novembra t. l.

Spored.

Goveja živina.

Razred A — 1. Junčki od 6. do 12. mesecev. — 2. Junčki od 12. do 16. mesecev. — 3. Biki od 18. mesecev naprej. 4. — Uvoženi biki.

Razred B — 1. Telice od 6. do 12. mesecev. — 2. Telice od 12. mesecev naprej z mlečniki. — 3. Junice z dvema ostalnima zoboma. — 4. Breje krave ali krave s teletom.

Konji.

Razred A — 1. Žrebeta nad leto stara.

Razred B — 2. Žrebeta pod leto.

Pravilnik.

Čl. 1. Dne 16. novembra 1925. se bo vršila v Kobaridu razstava goveje živine belanske in žrebet kobarške pasme.

Čl. 2. Živali bodo morale biti na razstavičju najkasneje ob 9. uri.

Čl. 3. Priglasitve sprejema pripravljalni odbor v Kobaridu najkasneje do 8. novembra.

Čl. 4. K tekmovanju ne bodo pripuščene živali, ki nimajo pasemskih znakov, ki so slabo vstvarjene in ki imajo dedne napake.

Čl. 5. Razstavljene živali bodo morali čuvati lastniki ali njih zaposniki.

Čl. 6. Vsako obdarovalno sodišče bo sestavljeno iz treh članov. Številno potrebnih obdarovalnih sodišč bo odvisno od števila razstavljenih živali. Razsodniki se izberejo izmed živinorejcev, ki niso razstavili živine.

Čl. 7. Podeljevala se bodo darila v denarju, svetinje in diplome. Posamezna darila v denarju bodo znašala največ 200 lir.

Čl. 8. Darila bo nakazal odbor na podlagi razvrstitve, ki jo predloži obdarovalno sodišče.

Čl. 9. Darila v denarju se izplačajo takoj po zaključku razstave. Svetinje in diplome dobe obdarovanci na dom. Darila, ki jih predvideva spored, se nakažejo le za vredne živali.

Čl. 10. Živinorejcem, ki priženejo živali iz bolj oddaljenih krajev že dan pred razstavo v Kobarid, se izplača za vsako prignano žival po 15 lir dne.

Čl. 11. Živali, ki se priženejo na razstavo, so podvržene obstoječim predpisom živinozdravstvenega reda.

Čl. 12. Sedež pripravljalnega odbora je v Kobaridu na domu gosпода Antona Juretič, predsednika odbora. Pojasnila daje predsedništvo odbora in kmetijski urad v Tolminu.

Darovi.

Za »Slov. sirotišče«.

P. n. Hranilnica in posojilnica v Sv. Križu pri Trstu 100 L, p. n. dekan Jakob Rejec 10 L, Jos. Primožič 20 L, občina Sv. Križ na Vipavskem 50 L. — Srčna hvala!

Naznanilo.

Otvoril sem krojaško delavnico v Gorici, Via S. Giovanni 2. — Za obilen obisk se priporoča

Hlede Hilarij.

Živinski sejem.

V ponedeljek 19. oktobra 1925. se prvič po vojni obnovi živinski trg in sejem sv. Lukeža v Kojskem. Ker je zagotovljen obilen dovoz živine, si sejem gotovo pridobi svoje staro ime.

»ZADRUŽNA ŽGANJEKUHA« V DORNBERGU

priporoča vsem

prodajalcem žganja

svoj jamčeno pristni tropinovec

priznanega okusa

Prepričajte se!

Postrežba točna! Žganje vedno v zalogi!

Vprašajte izrecno po »Zadružni žganjekuhi«!

Prav gotovo je, da najboljše originalne ŠIVALNE STROJE in DVOKOLESA iz najboljših nemških tovarov dobite le pri dobro znan i tvrtki:

FRANC SAUNIG - GORICA
VIA CARDUCCI 25, (prej Gosposka ulica)

Pred nakupom oglejte si veliko izbiro ali pa zahtevajte cenik.

POZOR! Pri Jos. Sbornil v Gorici, via Ascoli št. 18 prtiličje, se dobi velika izbira kurjega in gosjega perja za postelje in podzglavnike po najnižjih konkurenčnih cenah. POZOR NA ŠTEV. 18.

Zgubljeno. 8. t. m. je nekdo zgubil listnico z okrog tisoč lirami in z računom na ime Špacapan. Kdor najde, naj izroči upravi, kjer dobi primerno nagrado. — Špacapan Fr. pri Bolaffiu, Via Ascoli.

Išče se stanovanje s hrano za dijaka-prvošolca; če mogoče v bližini realke. Ponudbe na trgovino A. Kozmel, Trg sv. Antona starega.

Hlapca h konjem in sposobnega za delo na polju sprejemem takoj.
I. Marmolja, Miren.

Sprejemem več izurjenih mizarovskih pomočnikov. Prednost imajo oni, ki so delali v inozemstvu, zlasti v Nemčiji ter če so izurjeni v izdelavi pohištva in imajo najpotrebnejše orodje. A. Breščak, Gorica, via Carducci.

PRI UPRAVI »Goriške Straže« je na prodaj časopisni papir.

Glasovirje, harmonije in orkestrone popravlja in uglašuje Anđrej Pečar, via del Corno 17. II.

Od danes

se sprejemajo

prijave za »509«

Informacije daje zastopnik tvrdke »FIAT« za goriško

okrožje,

PAVEL VOLPE
Gorica, Corso V. E. III. št. 58

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

špecialist za ustne in zobne bolezni, ordinira

v GORICI na Travniku 5/II.

od 9. do 12. in od 3. do 5.

